

Valašský soubor
KAŠAVA

94. beseda u cimbálu

Lukov 7. prosince 2024

*Pri Betleme na salaši
aneb*

*Vianoce na turanských
kopaniciach*

Spolu na stejnou notu. Společný koncert Bartošova souboru, Kašavy a Vonice, Městské divadlo Zlín, 21. 4. 2024

Primáš Petr Král, letošní oslavenec, při účinkování na 93. besedě u cimbálu, Lukov, 19. 10. 2024

Ten vánoční čas dočkali sme zas...

*čas vzpomínek na zrcadla promrzlých rybníků
s vykrouženými ornamenty stop a okének nebe,
na štiplavý vítr, co na řasách sráží vlhkost v jinovatku,
na šípinky rudé jako krev z ranky na dětském prstíku,
čas, kdy Večernice svým stříbřitým svitem osvěcuje svatou noc
v našich nesvatých časech.*

*Tou svatou nocí putuje pár a do rytmu jeho kroků bijí tři srdce.
Potřebují neodkladně zázemí v cizím městě. A tak muž polkne hrдост
a klepe na dveře. Zpočátku u domů, později se zastavuje u každého obydlí
a prosí o pomoc pro svou těhotnou ženu. Pomoci se mu nedostává,
je sám na nadcházející těžkou hodinku. Osamění se mění ve smutek,
smutek ve strach a vztek, svaly se napínají, zuby tisknou nevyřčená slova...
Ale nekleje a neútočí. Dítě, které dožrálo k návštěvě našeho světa,
přijde s novým pravidlem vztahů mezi lidmi, jehož základem je pochopení,
pomoc a láska. Nový zákon bude teprve svou cestu hledat
a každý, kdo jej žije, je učebnicí, do které nahlíží noví čtenáři.
A tak dítě přišlo na svět v jeslích na seně a s ním se narodila láska,
která spojila rozdílné lidi v rodinu, jejíž členové k nepříteli přicházejí
častěji s chlebem než s kamenem v ruce.
Vinšuju vám dobrý deň, výš vodičku než oheň.*

VS Kašava
šťastikování z roku 2023

Folklorní soubor Brezová

vznikl v roce 1966 z původní stejnojmenné folklorní skupiny fungující při strojní továrně v městečku Brezová pod Bradlom. Díky originálnímu zvuku kopaničářské hudby Jána Petruchy a citlivému zpracování písňového a tanečního folklorního materiálu Jozefem Lehocým se velmi rychle propočaroval mezi přední amatérské soubory na Slovensku. V programové koncepci své práce se soustřeďuje na folklor domácího myjavského regionu. S výjimkou sousedního Záhorí, Trenčanska a Trnavska se nikdy nepokoušel o zvládnutí materiálu z jiných etnografických oblastí.

Jako mnohé jiné amatérské folklorní kolektivy na Slovensku také soubor Brezová prošel různými vývojovými peripetiemi. Poctivě a věrně interpretoval projevy tradiční kopaničářské lidové kultury, jistý čas tápal i ve stylizovaných pokusech, aby se nakonec vrátil na chodníčky vedoucí k autentickým hodnotám. Na tom měl velký podíl Martin Janšto, ředitel malotřídní školy v Košariskách, který kolektiv po dlouhá léta umělecky vedl. Čísla, která sestavil, jsou v repertoáru souboru dodnes.

Současná mladá generace se snaží po vzoru svých předchůdců hledat inspiraci k tvorbě především v domácím regionu. Ve volném čase se členové souboru zúčastňují různých přednášek a tanečních či hudebních workshopů. Získávají tak poučení o tradiční kultuře jiných regionů Slovenska, českých zemí či Maďarska.

Od roku 1996 soubor pracuje jako nezávislé zájmové sdružení na bázi dobrovolnosti, bez honorovaných funkcí, žijící z entuziazmu členů, příspěvků a vlastní činnosti.

Zdobení tradičního vánočního stolu na Valašsku

Nedílnou součástí předpůlnočního koledování VS Kašava je tzv. zdobení vánočního stolu, tak jak jej ve své knize *Chudá přadlena* v roce 1940 popsala Jarmila Glazarová:

„Stůl se prostíral velmi slavnostně a s dojemným zřetelem ke všem božím darům, které hospodářství skýtá. Na bílou plachtu doprostřed stolu se položí dožínkový věnec z obilí. Vedle něho z jedné strany malý bochník chleba a sklenka medu, z druhé strany talířek vdolků. V úhledných hromádkách se nasype po hrstce všeho „zboží“, které hospodářství pěstuje: žito, ječmen, jarku a oves.

Pod stůl doprostřed se postaví okřínek s brambory, na něž se položí i jeden kvak. Okolo stolu rozloží gazděna řetěz, který se uzavře do kruhu. To je kouzlo, které způsobí, že se žádná krádež neutají. Pachatel, který by na statku něco ukradl, bude dopaden i s odcizenou věcí, takže nedojde k žádné ztrátě.

Když hospodyně klade štedrovečerní jídla na misky, odloží od každého lžici do hrnku pro dobytek.

Sedá se ke stolu.“

Program

1. Všetci spolu FS Brezová
2. Pri Betleme na salaši
3. Přípravy
4. Po šcedráky
5. Vánočný stôl
6. Vinšujem vám, milí páni
7. Najkrásnejšie Vánoce
8. Čas radosti, veselosti
9. Vánoce doma
10. O Vianočkách
11. Babinuvanie

Tradiční předpůlnoční kašavské koledování

Zdobení tradičního vánočního stolu; Daj vám Pán Bůh, milí páni; Co sa stalo, přihodilo; Vinšuju vám dobrý deň; Hra o sv. Dorotě; Pospěšte sem, pacholátka; Stojí vrba košatá; Co to ten slaviček; šťastikování; společný zpěv koled.

Po skončení předpůlnočního koledování se hraje k tanci do 1.30 hod.

Účinkují

Folklorní soubor Brezová

Vedoucí souboru: **Katarína Pagáčová**

Umělecký vedoucí: **Jozef Marko**

Vedoucí ženské pěvecké složky: **Silvia Kováčová**

Primáška muziky: **Silvia Kováčová**

Valašský soubor Kašava

Umělecká vedoucí: **Lucie Uhlíková**

Vedoucí taneční složky: **Ondřej Pavlišťík**

Vedoucí dívčího pěveckého sboru: **Tereza Goláňová**

Umělecká vedoucí CM VS Kašava: **Petra Pavlišťíková**

Primáš CM VS Kašava: **Vojtěch Vlk**

* * *

Program připravili: **Jozef Marko, Petra Pavlišťíková, Tereza Goláňová,**

Ondřej Pavlišťík

Slovem provází: **Jana Pluhařová**

Text šťastikování: **Kateřina Pešatová**

Produkce: **VS Kašava a Mladá Kašava**

Zvuk a světla: **Marcel Rech, Alois Kopřiva**

Po dobu trvání programu je bufet uzavřen.

Kouření je v celé budově zakázáno.

Besedu finančně podpořilo statutární město Zlín

Klub přátel Kašavy

Jestliže jste pravidelnými návštěvníky akcí Kašavy, ve Vašem kulturním kalendáři určitě nikdy nechybí dvě besedy u cimbálu, valašský bál, besídka dětských folklorních souborů a naše další akce. Staňte se členy Klubu přátel Kašavy a budete moci využívat těchto výhod:

- koupě až šesti vstupenek se slevou 20 %,
- zasílání pozvánek na akce Kašavy,
- prémie při návštěvě lukovských akcí,
- sleva na nákup ve vybraných obchodech: Pánská móda Sýkora – 15% sleva, kavárna-vinotéka BALKAN EXPRESS – 5% sleva na víno, 15% sleva na útratu v kavárně, Katka Květiny – sleva 15 % na nákup řezaných a hrnkových květin v prodejně Katka Květiny na ulici Havlíčkova 1561, Otrokovice.

Členem Klubu přátel Kašavy se můžete stát vždy na dvě sezóny, slevy tedy můžete využít na šesti akcích. Stačí zaplatit pouhých 400 Kč a vyplnit lístek s údaji pro zasílání pozvánky. Prémie je vyhlašována na každou akci, tedy besedy u cimbálu a bál. Tou dnešní je **litř vína za polovinu**.

Členství v klubu si můžete založit na některé akci Kašavy, nebo nám můžete zavolat, či poslat e-mail na adresu <info@soubor-kasava.cz>.

Chcete nás finančně podpořit?

Stačí, když pošlete na účet 379953323/0300 peněžní částku dle vlastního uvážení, nebo naskenujete QR kód ve svém mobilním bankovníctví.* Možno jsou i jiné formy podpory, po dohodě s předsedou spolku Petrem Zbrankem (tel. 721 434 876, e-mail: info@soubor-kasava.cz).

* Od daňového základu lze odečíst dary v minimální hodnotě 1 000 Kč ročně.

Zveme Vás na akce Kašavy v sezóně 2024/2025

24. prosince 2024, náměstí Míru ve Zlíně, Štědrovečerní zpívání

28. prosince 2024, Vánoční koncerty v Kašavě a ve Zlíně

8. února 2025, Víceúčelová budova Lukov, 52. valašský bál

8. března 2024, ZUŠ Zlín, Trnečka – soutěž dětských zpěváků lidových písní

Vánoční jarmáček

Přijďte potěšit svůj zrak i čich na náš tradiční vánoční jarmáček, který je pro Vás nachystán ve foyeru. Letos je nabídka méně pestrá, ale věříme, že si najdete to, co bude vašemu srdci milé. V zimním období se budou jistě hodit produkty od Michaely Čockové, která si pro Vás nachystala bylinkové sirupy, masti a olejíčky. Najdete zde výrobky vhodné pro Vaše klouby, záda, imunitu či suchou kůži. K již tradičnímu prodeji malovaných vánočních ozdob přibudou i hotové sady z vizovické galerie Mariette. Zakoupit si můžete také keramické náhrdelníky z dílny Dany Vyoralové, dřevěné hračky z Mariette či „folklorní“ ponožky a jiné drobnosti od Valaškování. Chybět nebude ani nabídka kašavských CD a drobných dárkových předmětů u našich usměvavých tanečnic z Kašavy. Těšíme se na Vás!

Naše radosti a smutky roku 2024

Advent je podle mnohých správná doba k bilancování, a tak se jako každý rok na těchto stránkách chceme ohlédnout za událostmi končícího roku, které se dotkly členů Kašavy či výrazných osobností, jež byly či jsou s naším souborem spjatý.

Důvodů k radosti jsme letos měli hned několik.

Poprvé v historii se podařilo uspořádat koncert, na němž se společně představily Bartošův soubor, Vonica a Kašava se svými cimbálovými muzikami. Pořad s názvem *Spolu na stejnou notu* proběhl v neděli 21. dubna a jak odpolední premiéra, tak večerní repríza byly beznadějně vyprodané. Radost jsme měli jak z pozitivních ohlasů diváků, tak ze skutečnosti, že se nám podařilo utužit vzájemné mezisouborové vztahy, a to nejen na zkouškách tří společných tanečních a pěveckých čísel připravených na tento koncert.

V červnu jsme měli možnost vystoupit na Mezinárodním folklorním festivalu Strážnice, a to hned dvakrát. V pátek večer jsme v pořadu *Vivat in memoriam* zavzpomínali na naši dvorní choreografku Věru Kovářů, v neděli jsme zahráli a zatančili v pořadu *Opěvovaná města* věnovaném lidovým písním o Praze a Brně.

Cimbálová muzika Valašského souboru Kašava letos udělala radost nejen sobě, ale i všem svým příznivcům a natočila svůj první hudební nosič. CD s názvem *Dyž sem já k vám chodíval* spatří světlo světa těsně před Vánoci a věříme, že pod stromečkem vykouzlí nejen úsměv na tváři.

Na společnou cestu životem se vydal violista **Ondřej Sunek** s Vendulou Malaníkovou. Svůj manželský slib si vyměnili v poutním kostele Panny Marie Sněžné na Provodově–Maleniskách. Přejeme jim na společné cestě mnoho lásky a vzájemného pochopení.

Do naší velké souborové rodiny přibyly rovnou čtyři děti. Houslistce Kateřině Kočíčkové se narodila dcera **Veronika**, tanečnici Veronice Vyvlečkové dcera **Tereza**. Tanečně-hudební rodinu Kristýny a Martina Kubičkových rozšířila po dvou synech dcera **Marie**. Z jediného letošního ogárka, **Matyáše**, se těší tanečník Petr Divílek. Všem dětem přejeme mnoho zdraví a rodičům dostatek sil. Dělá nám radost, jak se řady „Kašavjáků“ rozšiřují. Tak jen houšť a větší kapky!

Další radostnou částí letošního roku jsou kulaté narozeniny hned několika důležitých osobností VS Kašava. Na podzimní besedě jsme gratulovali k padesátinám emeritnímu primáši CM Kašava **Petru Královi**. I zde si ještě jednou dovolíme povínšovat mu štěstí, zdraví a dlouhá léta!

Již šesté kulaté jubileum oslavila skupina bývalých tanečnic, které přišly do souboru velmi mladé a spolu s několika dalšími vrstevníky se jim začalo přezdívat Huberti podle písně Vodňanského a Skoumala *O půlnoci Huberta překvapila puberta*. V 80. a 90. letech patřily **Markéta Pavlišťíková**, **Iva Mynářová-Majzlíková**, **Magdalena Preiningerová-Skoumalová** a **Jitka Šenkeříková-Šimková** k tanečním a pěveckým oporám souboru a některé s ním zůstaly spjaty i nadále (M. Preiningerová a M. Pavlišťíková jako autorky choreografií či aranží vánočních her). Kamarádem této party, ač o desetiletí starším, byl **Vojtěch Holík**,

Letošní jubilananky Magdalena Preiningerová-Skoumalová (druhá zleva), Iva Mynářová-Majzlíková (čtvrtá zleva) a Markéta Pavlišťíková (zcela vpravo) v době svých „hubertských“ let

jeden ze zakládajících členů souboru. K letošním 70. narozeninám mu posíláme blahopřání do rodné Kašavy, kam se po letech přestěhoval. Krásné životní jubileum – 85 let – oslavila letos **Libuše Perůtková**, jedna ze zakladatelských osobností VS Kašava. Její životní elán je obdivuhodný a ze srdce jí přejeme pevně zdraví a stále tak mladého ducha.

Jak už to v životě chodí, dobré zprávy střídají ty špatné. A nejinak tomu bylo v našem souborovém roce.

Největším smutkem byl bezesporu odchod **Antonína Bařinky** (25. 11. 1939 – 8. 2. 2024), nezapomenutelného vedoucího a primáše naší první souborové cimbálové muziky, skvělého upravovatele lidových písní a vynikajícího pedagoga. Mnozí z vás jistě navštívili letošní podzimní besedu u cimbálu s názvem *Vesele, vesele, beze všeho smutku*, kterou jsme věnovali jeho nedožitým 85. narozeninám. I nepoučenému diváku muselo být z atmosféry v sále jasné, jakou stopu zanechala tato osobnost v každém, kdo měl tu čest se s ním setkat ať už v souboru, nebo třeba v základní umělecké škole, kde dlouhá léta zastával funkci pedagoga a později i ředitele. Kašava mu mimo jiné vděčí za desítky krásných hudebních úprav. Bez nich by scénické bloky, jimiž se Kašava za posledních čtyřicet let vepsala do povědomí odborného i diváckého, nebyly tím, čím jsou. Nejen díky svému dílu s námi Antonín Bařinka stále zůstává.

Na konci října zemřela dlouholetá příznivkyně Kašavy **Naděžda Urbášková** (15. 1. 1938 – 29. 10. 2024), dlouholetá scenáristka a dramaturgyně nejdříve

Čs. televize Ostrava a později TV Noe, kterou spoluzakládala. Pod jejím vedením se zde vyprofilovala řada pořadů, které dnes tvoří důležitou osu vysílání této stanice. I díky jejímu niternému vztahu k lidové kultuře dnes TV Noe dává tak velký prostor lidové kultuře a folklornímu hnutí. Nejen TV Noe, ale nám všem bude vzácná a vysoce inspirativní osobnost Nadi Urbáškové chybět.

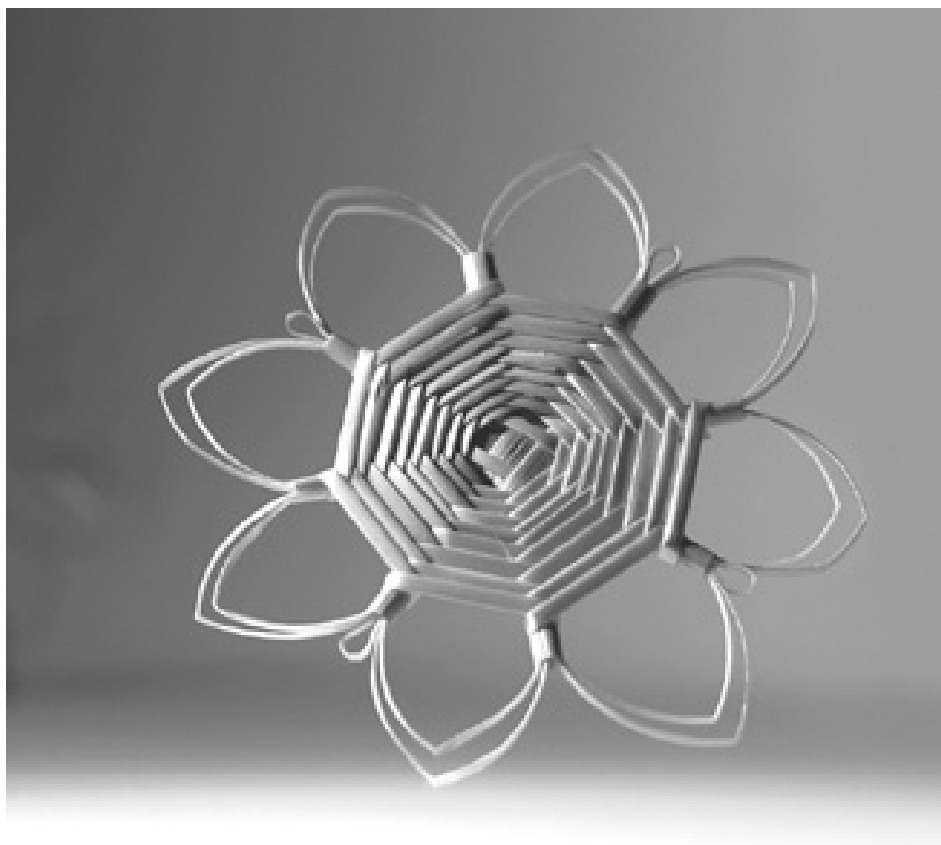
Věnujte dnes s námi tichou vzpomínku těm, kteří odešli, a přejme si, abychom se zde za rok všichni ve zdraví shledali.

Kašava pomáhá (nejen) o Vánocích

Vánoce vnímáme jako období pohody, klidu, setkávání se s našimi blízkými, ale také jako čas, kdy se snažíme pomáhat druhým o něco intenzivněji. V letošním roce jsme se rozhodli pomoci těm, kteří nemají to, co je v životě nejdůležitější – pevné zdraví. Naše finanční sbírka je věnována osmiletému Kubíčkově Mikšovskému, který trpí DMO (kvadruspastická forma, dystonisko-dyskinetická). Kubík se narodil po komplikovaném porodu bez známek života. Po oživení podstoupil třídní řízenou hypotermii. Od malička s ním museli rodiče cvičit Vojtovou metodou, jezdit do lázní a podstoupil řadu dalších léčebných procedur. Od třech let absolvuje tento statečný chlapec neurorehabilitace, které mu velmi pomáhají jak ve fyzickém, tak mentálním rozvoji. Nejsou ale hrazeny zdravotní pojišťovnou a roční náklad na tuto službu činí 117 000 Kč. Velké pozitivum je, že mentální myšlení Jakuba odpovídá jeho věku, a tak může navštěvovat Waldorfskou základní školu. Je však plně závislý na péči druhé osoby, která mu pomůže s veškerými základními úkony a potřebami. I přesto, že Kubík velmi špatně mluví, udělal ve škole velký pokrok a rodiče jsou na něj patřičně pyšní. Budeme velmi rádi, když se k nám připojíte a pomůžete nám vybrat částku, která zaplatí alespoň část neurorehabilitací, tolik potřebných pro Kubíkův plnohodnotnější život.

Děkujeme, Vaše Kašava

***Děkujeme Vám za Vaši přízeň
a přejeme hodně štěstí a zdraví
v novém roce 2025***

Valašský soubor Kašava, Mladá Kašava, CM Kašava
a dětské folklorní souborky
Fryštáček, Kašavjánek, Lukovjánek, Maryjánek a Vínek

Naši činnost podporují

zlín.

obec Kašava

obec Lukov

město Fryšták

emersion
software

KATKA
KVĚTINY

greiner
PACKAGING

 Fly United

Antonín Bařinka v čele tzv. seniorské CM Kašava. Koncert k 40. výročí Kašavy, Městské divadlo Zlín, 10. 4. 2011

VS Kašava v pořadu TV NOE „U nás aneb Od cimbálu o lidové kultuře: Nejen Kašava slaví“, Ostrava, 14. 4. 2016. Uprostřed Magdalena Můčková, Karel Pavlišťík a Naděžda Urbášková

Programový sborník 94. besedy u cimbálu Valašského souboru Kašava

Redakce: Kristýna Kubíčková, Petra Pavlišťíková, Lucie Uhlíková, Petr Zbranek

Fotografie: archiv VS Kašava a FS Brezová

Vydal: Valašský soubor Kašava, z. s., Zlín 2024

www.soubor-kasava.cz, info@soubor-kasava.cz

Tisk: Střední průmyslová škola polytechnická – Centrum odborné přípravy Zlín,
polygrafické obory

Odjezdy autobusů

0.15 Lukov – Štípa – Jižní Svahy (Billa) – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez

1.30 Lukov – Fryšták – Jižní Svahy (Billa) – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez